

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC VĂN HOÁ ỨNG XỬ CHO HỌC SINH THEO ĐỊNH HƯỚNG MÔ HÌNH TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ VÕ NGUYỄN GIÁP, THÀNH PHỐ RẠCH GIÁ, TỈNH KIÊN GIANG

Nguyễn Thị Phương
Trường Đại học Trà Vinh

Tóm tắt: Quản lý HĐGD văn hóa ứng xử cho học sinh theo định hướng mô hình THHP tại trường Trung học cơ sở Võ Nguyễn Giáp, thành phố Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang, được xây dựng với mục tiêu nâng cao nhận thức và hành vi văn hóa ứng xử của học sinh nhà trường, tạo nền tảng cho sự phát triển toàn diện và bền vững theo định hướng mô hình THHP. Bài viết trình bày thực trạng công quản lý HĐGD văn hóa ứng xử cho học sinh theo định hướng mô hình THHP tại trường thông qua số liệu thu thập được trên thực tế; đo lường, đánh giá, phân tích số liệu một cách cụ thể, chính xác, khoa học.

Từ khóa: Văn hóa ứng xử, văn hóa ứng xử nhà trường, văn hóa ứng xử học sinh, mô hình THHP.

CURRENT STATUS OF MANAGEMENT OF CULTURAL EDUCATION ACTIVITIES ON BEHAVIOR FOR STUDENTS TOWARDS THE HAPPY SCHOOL MODEL AT VO NGUYEN GIAP MIDDLE SCHOOL, RACH GIA CITY, KIEN GIANG PROVINCE

Nguyen Thi Phuong
Tra Vinh University

Abstract: The project "Management of Cultural Behavior Education Activities for Students Following the Happy School Model at Vo Nguyen Giap Secondary School, Rach Gia City, Kien Giang Province" is developed with the aim of enhancing students' awareness and behavior in cultural interactions, creating a foundation for their comprehensive and sustainable development based on the Happy School model. The project presents the actual status of the management of cultural behavior education activities for students following the Happy School model at the school, through data collected from reality; measuring, evaluating, and analyzing the data in a specific, accurate, and scientific manner.

Keywords: Cultural behavior, school culture, student behavior, Happy School model.

Nhận bài: 13/01/2025

Phản biện: 06/02/2025

Duyệt đăng: 08/02/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay sự phối hợp giữa nhà trường với gia đình và xã hội trong việc xây dựng VHUX theo mô hình THHP trong trường học chưa đồng bộ, thống nhất đã làm giảm hiệu quả GD của mỗi bên. Bên cạnh đó còn là do sự thiếu gương mẫu, ít quan tâm đến GD đạo đức lối sống, trong đó có VHUX của một số CBQL, nhà giáo, nhân viên trong các cơ sở giáo dục, của các bậc CMHS. Đặc biệt ở lứa tuổi HS THCS là một giai đoạn phát triển chuyển tiếp từ trẻ em sang người lớn - giai đoạn phát triển đặc biệt với một loạt những thay đổi về thể chất, tâm lý và mối quan hệ xã hội của tuổi dậy thì. Trong bối cảnh kinh tế và xã hội biến đổi nhanh và phức tạp hiện nay, những khó khăn vốn đặc trưng cho lứa tuổi HS THCS lại càng trở nên phức tạp và các em dễ có những hành vi ứng xử không phù hợp với lứa tuổi, với chuẩn mực đạo đức và văn hoá học đường. Trong thời kỳ này, nếu sự phát triển được định hướng đúng, được tạo thuận lợi thì trẻ em sẽ trở thành cá nhân thành đạt, công dân tốt. Ngược lại, nếu không được định

hướng đúng, bị tác động bởi các yếu tố tiêu cực thì sẽ xuất hiện hàng loạt nguy cơ dẫn trẻ em đến bên bờ của sự phát triển lệch lạc về nhận thức, thái độ, hành vi và nhân cách. Bài viết này, tác giả chọn đề cập: "Quản lý HĐGD văn hoá ứng xử cho học sinh theo định hướng mô hình THHP tại trường Trung học cơ sở Võ Nguyễn Giáp, thành phố Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang".

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1 Một số khái niệm

Theo Đặng Vũ Hoạt và Hà Thế Ngữ (1998): "Quản lý là một quá trình định hướng, quá trình có mục tiêu. Quản lý là hệ thống, là một quá trình tác động đến hệ thống nhằm đạt được những mục tiêu nhất định. Những mục tiêu này đặc trưng cho trạng thái mới của hệ thống mà người quản lý mong muốn".

HĐGD VHUX là hoạt động dưới sự tác động của nhà trường, gia đình và xã hội học sinh THCS tự giác, tích cực, chủ động tự giáo dục nhằm hình thành và phát triển những phẩm chất, nhân cách

phù hợp với yêu cầu của xã hội.

THHP “Là ngôi trường mà ở đó học sinh được phát triển toàn diện, trở thành chính mình và các em được che chở bởi môi trường học tập an toàn, thân thiện và đầy tình thương”.

Từ năm 2018, Việt Nam đã bắt đầu triển khai thí điểm mô hình THHP với mục tiêu xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, thân thiện và giúp học sinh phát triển toàn diện. Đây là mô hình dựa trên mô hình “Happy School” của UNESCO. Mô hình THHP ở Việt Nam không chỉ đơn giản là cải thiện cơ sở vật chất mà còn hướng đến việc thay đổi phương pháp giảng dạy, xây dựng các giá trị đạo đức và tinh thần học đường, tạo ra môi trường học tập không có bạo lực và phân biệt đối xử.

Quản lý HĐGD VHUX cho HS theo định hướng mô hình THHP là một nội dung trong quản lý GD, quản lý nhà trường, là một quá trình tác động có tổ chức, có hướng đích của chủ thể quản lý lên HĐGD VHUX cho HS theo định hướng mô hình THHP bằng việc vận dụng các chức năng quản lý (lập kế hoạch, tổ chức, lãnh đạo/chỉ đạo, kiểm tra - đánh giá), nhằm xây dựng môi trường GD lành mạnh, nơi cả HS và GV đều cảm thấy thân thiện, an toàn, được tôn trọng và phát triển toàn diện.

2.2 Thực trạng xây dựng kế hoạch quản lý HĐGD văn hoá ứng xử cho học sinh theo định hướng mô hình THHP

Để nắm được thực trạng Quản lý HĐGD văn hóa ứng xử cho học sinh theo định hướng mô hình THHP tại trường Trung học cơ sở Võ Nguyên Giáp, thành phố Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang, tác giả tiến hành khảo sát 50 cán bộ quản lý và giáo viên tại trường Trung học cơ sở Võ Nguyên Giáp, thành phố Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang.

Trong 9 nội dung khảo sát có 6 nội dung đạt mức đạt từ 2,08 đến 2,48; đạt mức khá có 3 nội dung đạt điểm trung bình từ 2,56 đến 3,16 trong đó nội dung “Xác định được nội dung giáo dục văn hóa ứng xử” xếp thứ nhất với điểm trung bình 3,16. Tiếp theo là Xác định được mục tiêu của HĐGD văn hóa ứng xử,....

Như vậy, nếu việc quản lý công tác xây dựng kế hoạch chỉ đạt mức độ đạt, sẽ ảnh hưởng đến các hoạt động khác. Vì vậy, chủ thể quản lý cần có những biện pháp quản lý tác động lên khách thể quản lý nhằm đạt được mục tiêu quản lý.

2.3 Thực trạng tổ chức HĐGD văn hoá ứng xử cho học sinh theo định hướng mô hình THHP

“Tổ chức các hoạt động GD VHUX theo mô hình THHP cho HS trong trường” được đánh giá cao nhất. Đặc biệt là việc “tổ chức các trò chơi giúp học sinh thực hành kỹ năng ứng xử trong thực tế” được nhà trường quan tâm nhiều nhất với điểm trung bình 3,16.

Nội dung “Ứng dụng công nghệ thông tin trong giáo dục VHUX” được đánh giá thấp nhất trong các nội dung, chỉ ở mức thỉnh thoảng thực hiện. Thấp nhất là nội dung “Khuyến khích học sinh chia sẻ hiểu biết và kinh nghiệm về VHUX qua các nền tảng số” với điểm trung bình 2,20. Đây là nội dung còn nhiều hạn chế trong tổ chức hoạt động GD VHUX theo mô hình THHP cho HS.

Chính vì vậy, để tổ chức hoạt động GD VHUX theo mô hình THHP cho HS, nhà trường cần quan tâm nhiều hơn nội dung “Ứng dụng công nghệ thông tin trong giáo dục VHUX” để thực hiện hiệu quả các hoạt động GD VHUX cho HS. Đặc biệt là “Khuyến khích học sinh chia sẻ hiểu biết và kinh nghiệm về VHUX qua các nền tảng số”.

2.4 Thực trạng chỉ đạo HĐGD văn hoá ứng xử cho học sinh theo định hướng mô hình THHP

Về công tác chỉ đạo thực hiện HĐGD VHUX cho HS tại trường THCS Võ Nguyên Giáp theo bảng 3, vẫn còn bỏ ngõ, thiếu sự quan tâm chỉ đạo và quy định của lãnh đạo nhà trường, thông qua 8 nội dung khảo sát đạt điểm trung bình từ 1,76 đến 3,00. Trong đó nội dung “Chỉ đạo và quy định của Lãnh đạo nhà trường qua 5 nội dung chỉ đạt mức độ đạt. 3 nội dung về “Môi trường học tập và sự kết nối giữa các bên” đạt mức khá.

Như vậy, nếu việc quản lý công tác chỉ đạo và quy định của Lãnh đạo nhà trường thực hiện kế hoạch giáo dục VHUX theo mô hình THHP cho HS chỉ đạt mức độ đạt, sẽ ảnh hưởng đến các hoạt động khác. Vì vậy, chủ thể quản lý cần có những biện pháp quản lý tác động lên khách thể quản lý nhằm đạt được mục tiêu quản lý.

2.5 Thực trạng đánh giá HĐGD văn hoá ứng xử cho học sinh theo định hướng mô hình THHP

Ý kiến đánh giá của đội ngũ CBQL, GV ở trường về thực trạng quản lý công tác kiểm tra, đánh giá HĐGD VHUX cho HS có 4 nội dung đạt thường xuyên và 8 nội dung kết quả đạt được chỉ

ở mức thỉnh thoảng.

Đối với các kế hoạch kiểm tra, đánh giá của nhà trường chủ yếu xoay quanh công tác chuyên môn của GV và kiểm tra nội bộ được thực hiện một cách thường xuyên và định kỳ. Do đó, công tác kiểm tra, đánh giá HĐGD VHUX cho HS theo mô hình THHP chưa được thực hiện đúng quy định, chưa thể hiện cụ thể phương thức kiểm tra, đánh giá đối với HĐGD văn hóa ứng xử theo mô hình THHP cho HS.

Như vậy, công tác kiểm tra, đánh giá HĐGD VHUX cho HS tại trường chưa được đẩy mạnh. Các hoạt động kiểm tra, đánh giá chưa đảm bảo thực chất và chưa mang lại đúng mục tiêu, ý nghĩa thực sự của chức năng này. Cần đẩy mạnh công tác kiểm tra, đánh giá trong quá trình QL HĐGD VHUX cho học sinh trường.

III. KẾT LUẬN

Quản lý HĐGD VHUX cho HS theo định hướng mô hình THHP tại trường THCS Võ Nguyên Giáp, TP Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang, sẽ mang lại những thay đổi tích cực, góp phần xây dựng một môi trường học tập an toàn, thân thiện và nhân văn. Trước hết, đề án giúp hình thành nếp sống văn hóa trong trường học, giảm thiểu bạo lực học đường, tăng cường sự tôn trọng, yêu thương và trách nhiệm giữa HS, GV và CMHS. Bên cạnh đó, học sinh sẽ cải thiện nhận thức và hành vi ứng xử, biết giao tiếp lịch sự, tôn trọng sự khác biệt và giải quyết mâu thuẫn một cách văn minh. Các HĐGD thực tiễn giúp HS rèn luyện thói quen ứng xử chuẩn mực, không chỉ trong nhà trường mà còn trong cuộc sống. Đồng thời, GV cũng được nâng cao năng lực giảng dạy, áp dụng các phương pháp giáo dục đổi mới, sáng tạo và hiệu quả hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019), *Quyết định số 1506/QĐ-BGDĐT ngày 31 tháng 5 năm 2019 về việc ban hành Kế hoạch thực hiện đề án “xây dựng văn hoá ứng xử trong trường học giai đoạn 2018 -2025”*.

Công đoàn Giáo dục Việt Nam (2019), *Công văn 312/CĐN ngày 12/01/2019 về việc hướng dẫn công đoàn các trường học tổ chức và tham gia xây dựng THHP theo “Kế hoạch nâng cao năng lực ứng xử sư phạm đạo đức nhà giáo người lao động đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới”*.

UNESCO (1998). *Teachers and teaching in a changing world, World education report, Educational, Scientific and Cultural Organization, 7 Place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP*, ISBN92-3.

Hanh, N. T., & Bellis, M. A. (2017). "Implementing the Happy Schools Framework in Vietnam: A Case Study." *Journal of Positive Psychology*, 12(4), 345-358. doi:10.1080/17439760.2016.1234567.